

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES BETREFFENDE EEN
" VLAAMS ACTIEPROGRAMMA BIOTECHNOLOGIE ".

VRWB-R/ADV-006

4 oktober 1988.

VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID BETREFFENDE
"EEN VLAAMS ACTIEPROGRAMMA BIOTECHNOLOGIE"

1. Het dringend karakter van de adviesvraag heeft het de Raad onmogelijk gemaakt een grondige bespreking te wijden aan het voorgelegde "Voorstel voor een Vlaams Actieprogramma Biotechnologie". Gezien het belang van het voorgestelde programma en de intentie in het voorstel geformuleerd, hiermee nog per 1 januari 1989 van start te kunnen gaan enerzijds, en het feit dat de voorstellen aansluiten bij de krachtlijnen van de DIRV-actie zoals die inzake biotechnologie werden vastgelegd anderzijds, heeft de Raad toch gemeend een standpunt te kunnen innemen. Daarbij worden volgende overwegingen naar voor gebracht.

2. Het voorgestelde programma getuigt van een grondige evaluatie van de voorhanden zijnde mogelijkheden evenals van bepaalde noden waaraan tegemoet moet worden gekomen om in Vlaanderen het biotechnologisch onderzoek en de daarop gesteunde R&D biotechnologie-industrie te versterken en zo mogelijk economisch rendabel te maken. De Raad adviseert dan ook algemeen gunstig t.a.v. dit programma :
 - de verantwoording gaat uit van de noodzakelijke overheidssteun om de huidige kennisbasis in Vlaanderen en de daarop gesteunde competitieve voorsprong te consolideren.

- het actieprogramma stelt zich complementair op t.o.v. de bestaande steun aan het wetenschappelijk en industrieel onderzoek in de biotechnologie op het nationale niveau en in EG-verband.
 - het kenmerkende van het voorstel ligt in de koppeling van onderzoeksteams uit de universitaire en de privé-sector en de financieringswijze.
 - de vier polen waarrond het actieprogramma zal worden uitgebouwd zijn zowel vanuit wetenschappelijk als vanuit industrieel standpunt in Vlaanderen oordeelkundig gekozen. Toch zijn de aangehaalde thema's en daarop betrekkinghebbende voorbeelden niet limitatief te interpreteren. De Raad heeft met name vragen bij het a priori uitsluiten van biotechnologische toepassingen in sommige sectoren, zoals de sector van de therapeutica (bv. trombolitica en interleukines). De Raad adviseert daarom de sectoriële begrenzing te verruimen met een bijkomende sector V waarin industrieel-technologisch waardevolle projecten kunnen opgenomen worden die niet direct onder de vier prioritaire sectoren vallen.
 - Het voorzien van begeleidend onderzoek met betrekking tot de randvoorwaarden van het programma wordt ook positief beoordeeld.
3. Binnen de Raad bestaan evenwel twijfels over de opportuniteit de keuze van de industriële partners strikt tot Vlaamse bedrijven te beperken. Afgezien van de praktische moeilijkheid

hiervan een strikte en ondubbelzinnige definitie te geven, moet ook de haalbaarheid van deze optie in vraag worden gesteld. Het resultaat kan immers zijn dat bij gebrek aan valabele industriële partners in een toch kleine economische regio zoals Vlaanderen, de industriële valorisatie van onderzoek niet mogelijk zou blijken.

De Raad beveelt daarom aan de mogelijkheid van een partnership met niet-Vlaamse bedrijven in aanmerking te nemen, op voorwaarde dat met de betrokkenen nader te bepalen waarborgen worden overeengekomen. Voor het imago van Vlaanderen als een gastvrije regio voor buitenlandse investeerders blijkt dit van een niet te onderschatten belang.

4. De Raad kan geen oordeel ten gronde uitspreken over de verdeling van de projecten en de middelen over de vier geciteerde domeinen. De Raad stelt vast dat deze verdeling slechts tentatief is. Ofschoon de kostprijs per project, gemiddeld 36 miljoen F, in het voorliggende document niet nader wordt gedetailleerd, is dit als gemiddelde aanvaardbaar.
5. De Raad heeft geen volledig inzicht in de herkomst van de middelen om het actieprogramma te financieren. Hij stelt daarom als voorwaarde dat de aangewende middelen de bestaande initiatieven en financieringskanalen voor wetenschappelijk onderzoek geenszins extra mogen belasten.

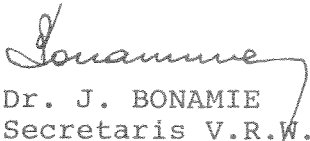
Verwijzend naar zijn standpunt inzake flexibiliteit m.b.t. de sectoriële afbakening en het voorzien van een bijkomende sector, pleit de Raad ook voor een flexibele verdeling van de projecten over de verschillende sectoren.

6. De verdeling van de middelen tussen het industriële en het universitaire luik van het programma moet volgens de Raad met de nodige soepelheid gehanteerd worden. Als objectief lijkt een 50/50 verhouding redelijk. Dit mag echter geen administratieve beperking worden, die strak op het niveau van elk project wordt toegepast. Belangrijk is dat door de universitaire en de industriële partner een evenredige inspanning wordt geleverd. In afwijking van de vigerende praktijk op de financiering van het wetenschappelijk onderzoek pleit de Raad ervoor dat in het kader van dit actieprogramma voor de universitaire onderzoekslaboratoria algemene onkosten in aanmerking kunnen genomen worden, voor zover dit niet leidt tot een dubbele financiering.
7. De Raad is van oordeel dat de evaluatiecriteria t.a.v. de projecten goed omschreven zijn. Wel wordt voorgesteld dat bij de evaluatiecriteria ook de maatschappelijke, en in het bijzonder de ecologische relevantie van de ingediende projecten zou in aanmerking genomen worden. Tevens meent de Raad dat naast het optimaal benutten van bestaande evaluatiestructuren, een netwerk van buitenlandse experts moet worden ingeschakeld. Uiteraard moet hierbij het

vertrouwelijk karakter en de geheimhouding kunnen worden verzekerd t.o.v. potentiële concurrenten.

Het actieprogramma geeft geen aanduidingen over de juiste procedure die bij de evaluatie en de toewijzing van de projecten zal worden gevolgd. Wel waardeert de Raad het feit dat het bedrag van 5% van de beschikbare overheidsmiddelen voor het beheer van het programma een ruime bekendmaking naast een regelmatige evaluatie en rapportering zal mogelijk maken. Wat de evaluatiecriteria en de concrete organisatie voor het beheer van het programma betreft neemt de Raad zich voor, hierover op korte termijn een aanvullend advies uit te brengen.

8. Tenslotte wenst de Raad bijzonder te benadrukken dat dit initiatief ten gunste van het toegepast wetenschappelijk en industriëel onderzoek niet ten koste mag gaan van het fundamenteel onderzoek in de biotechnologie. Het fundamenteel onderzoek is immers de noodzakelijke basis voor succesvolle industriële verwezenlijkingen. In deze omstandigheden pleit de Raad dan ook voor bijkomende initiatieven voor het instandhouden en het verstevigen van het fundamenteel onderzoek en het aanwezige wetenschappelijk potentieel. Hij verwijst in dit verband onder meer naar de aanbevelingen die in het kader van de DIRV-adviesraad reeds werden genomen, en met name de aanbeveling betreffende "Een Bijzonder Steunprogramma voor de Navorsersopleiding in de Biotechnologie".

Dr. J. BONAMIE
Secretaris V.R.W.B.

Prof. Dr. Th. PEETERS
Voorzitter V.R.W.B.